

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közel a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szélenyi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytőzsdéjében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kaphatók.

Nem szabad magyarul imádkozni!

A napokban Mária-Pócsan az odaváló görög-katholikus lelkész a tizezer főnyi bucsu óhajására magyar misét akart mondani, de *Firczak* Gyula munkácsi püspök ezt betiltotta és így a bucsun résztvevő dorogiaiak számszerint négyezren ott hagyták a bucsut. — Ez az eset újból felszínre hozta a dorogiaiak ismert ügyét. A dorogiaiak s velük együtt a munkácsi görög-katholikus egyházmegyéhez tartozó hazafias érzelmű hívek ugyanis küldöttség útján arra kérték fel *Firczak* Gyula munkácsi görög-katholikus püspököt, hogy vezesse be az egyházmegyéhez tartozó plebániákon a magyar liturgiát. A dérek, hazafias püspök meg is tette a kezdeményező lépéseket, sőt közbenjárt maga Vaszary Kolos hercegprímás is, a pápa azonban a magyar liturgia bevezetését egyenesen betiltotta.

Nagyon tévedne az, aki azt hinné, hogy ezzel az ügy el van intézve; hogy már „Roma locuta est“, Róma döntött.

Az a lelki szükség, mely a híveket erre a mozgalomra indította, fennáll s bármilyen ellentállás dacára erős küzdelemre sarkalja őket. Velök érez minden jó ember, kinek szívében a nemes ügy iránt egy csepp rokonszenv is lakik.

Ez a derék, jóra való görög-katholikus magyar nép a maga nyelvét óhajtja istenek templomába bevinni, hol nem is az egyház tulajdonképpen nyelve a latin, hanem az orosz nyelv foglalta le a liturgiát.

Szinte megfoghatatlan a szentszék merev, tagadó álláspontja a liturgikus ügyekben. Hiszen ezt az álláspontját az ismert „non possum“ elvével sem védelmezheti, mivel a liturgia nyelvének megállapítása sohasem volt az egyház dogmája; sőt a különböző nemzetek nyelvén használt liturgia az egyház „katholikus“ (egyetemes: minden népre kiterjedő) jellegét domborítja ki. Az egyház liturgiája kétféle: keleti és nyugati. Beszéljünk ezuttal csak keletiről, amelyről tulajdonképpen itt szó lehet. Ez a keleti liturgia feloszlik jeruzsálemira, alexandriaira, konstantinápolyira. Ez utóbbi liturgiát fordították le ó-szláv nyelvre Ciril és Method, melyet a szláv népfajok jelenben használnak.

A szlávok a fajok közt a ruthén nép itt-ott eimagyarosodott. Leikének legkedvesebb vágya, hogy családja nyelvét bevigye a templomba, hogy így hitbuzgalma még fokozottabb mérvben jelentkezék. És az egyház ahelyett, hogy e nép vallási érdeklődésének tiszteletreméltó törekvését elősegítene: ridegen tekint a jó nép buzgó törekvését nemcsak, hanem egyenesen betiltja a megindított mozgalmat.

Nem tudjuk elképzelni, hogy mivel képes indokolni Róma ebben a kérdésben az álláspontját. Hiszen itt nem az egyház nyelve ellen foglal állást a nép, hanem az orosznyelvű rítus ellen. És mi oka lehet a szentszéknek egy idegen nyelv templomi használatát ráoktrojálni a népre, a mely nép saját nyelvén jobban és áldásosabban megközelítheti azt a buzgó hitéletet, melyre az egyház isteni küldetését nyerte a hívek gondozásában.

Az egész világon és hazánkban is különböző nyelvű liturgiák vannak alkalmazásban. Miért ne lehetne magyar nyelvű liturgia is? Magyarországon a római katolikusok általában a Rituale Strigonienset használják, a mely csak kevésben tér el a Rituale Romanumtól, melyet a trienti zsinat meghagyásából V. Pál adott ki 1614-ben. De nem ezt használják a görög-katholikus, orosz, román, szerb, örmény egyházak. Használják az egyik vagy másik (fennebb elősorolt) Rituálét és pedig saját anyanyelvükön. Csak a jó magyar népnek kell itt is a rövidebbet húzni . . . Ez az elbánás, a lelkiismeret szabadságának korlátozása.

Nem hisszük, hogy a szentszék ezt a merev magatartását az egyház egységének védelmezésével indokolhatná. Hiszen az alkalmazásban lévő soknyelvű Rituale ezt teljesen kizárja. Tudunk esetet, hogy Gyulafehérvárt, püspöki székhelyen az úrnapi körmenetnél magyar, latin, román és örmény nyelven olvasták az evangéliumokat. Maros-Ujvárt pedig a nagypénteki istentiszteletet kizárólag magyar nyelven végezte a római katolikus pap. Az ottani hívek lelkesedése leírhatatlan volt.

Ezt a lelkesedést mindenütt tapasztalhatni, a hol a hívek anyanyelvén tartják meg a különféle rítusokat.

Az ész, a józan felfogás, a lelkipásztori okosság azt parancsolják, hogy a nép nyelvén hangozzanak fel az imák, hitoktatások, a különféle szertartások értelmezései, hogy azok a hívekben bensőbbé tegyék a vallásos érzést és a hiterkölesi életet.

Mondjon le tehát a szentszék ebben az ügyben elfoglalt merev és értelmetlen álláspontjáról. Itt nem dogmatikus határozattal szemben állanak a magyarországi magyar görög-katholikus hívek. Ők erkölcsi támpontot, lelki nyugalmat keresnek a kuriánál. A család, az állam, az egyház és az egész közélet érdekét érintik az efféle dolgok. Ne vigye a szentszék szakadásra a híveket. Az ilyen kenyértörés az egyházat gyengíti meg, mint ez az árianusoktól kezdve az ó-katholicismusig történt.

A mi görög-katholikus magyarjaink még ma erkölcsi tekintélyt látnak és tisztelnek a szentszékben. De ha Róma így folytatja, hát majd ők is másképp gondolkoznak. Azért jó lesz velük komolyan és atyai szeretettel tárgyalni! . . .

Hírek a miniszterelnökről.

— Bécsi eredeti forrásból merítve. —

— *Bánffy pihen.* Adatik tudtára mindenkinek, hogy a nagy Bánffy által pihentetik és üdültetik. Munka után édes a nyugalom. A nagy Bánffy által a nagy munka végeztetett. Egyforma bölcseséggel és szakértelemmel hallgatott minden oly fontos politikai kérdésnél, melynél kötelessége volna egy kormányelnöknek szólani. Sajtószabadság, kiegyezési kérdések, kvóta, — hogy mindezekről mi a Bánffy véleménye, terve, szándéka? ki tudja ezt? ki mondja meg? . . . A mint mondtuk, a nagy Bánffy mindeme kérdések felől egyforma bölcseséggel és szakértelemmel hallgatott. Ha hallgatni arany, úgy Bánffy már összegyűjtött egy valutára való aranykészletet. Minek is szólana; hiszen beszélnek helyette a meggrófi-koronázott Tisza István és meg-Lipót-rendjelezett Pulszky Guszti. Ki merné azért szemrehányással illetni a nagy Bánffyt, hogy az eszét Tisza István és Pulszky Guszti fejében tartja? Vagy ki merné állítani, hogy különb fejeket is választhatott volna? . . . Száz szónak is egy a vége, hogy Bánffy, pártja szünni nem akaró éljenése és nagy lelkesedése között, nagyon sokat hallgatott és hallgatott. Hogy a hallgatás nagy államférfiai tevékenység, ez kétségtelen. És az olyan nagy hall-

Üzletlem lebonyolítása céljából
11744. sz. alatt hatósági engedély
alapján összes árukészletemet

VÉGELADÁS

útján ki-
árusítom

DANCZ JÓZSEF

Miskolcz, Széchenyi-utca 85. szám.

gatás után, minőt a nagy Bánffy végzett, nagyon is megérdemelt dolog egy kis pihe-nés. Ne zavarjuk a nagy államférfiut pihe-nése közben. Tegyük kellemessé és örökjé-nek álmai felett a meg-grófi-koronázott Ti-sza István és a meg-Lipótrendjelezett Pulszky Guszt. Mi csupán erre vagyunk kíváncsiak, hogy ez a boldog ország vajjon mikor pi-henteti ki ama sikereket és eredményeket, miket a nagy Bánffy tehetségével, hazafisá-gával és tudásával mért e nemzetre?

— *Bánffy fogad.* A német császár e hó 20 án Budapestre érkezik és Doboka büsz-kesége fogja fogadni. Az embernek szinte borsódzik a háta e hír hallatára. Természe-tesen e hát-borsódzás és borzogatózás csupán a nemzeti önérték és büszkeség megnyilat-kozása hazában, kinek szíve ne dobogna hangosabban és büszkébben ama fölemelő tudat hatása alatt, hogy a magyar nemzet oly remek bekészült példány által léssen kép-viselve a német császár színe előtt. Tehát Bánffy fogja fogadni a német császárt. Bár megeshetik az is, hogy miként parlamenti beszédeit Pulszky Gusztival mondatja el, a reprezentálás kötelességét is másra bizza. Majd maga mellé pisszenti a Lipót-rendet, mely rendre most tudvalevőleg reá van akasztva a Guszt. ki aztán mond olyan adjon Isten a német császárnak, hogy rögtön három felé szalad a hármasszövetség. Ezt a nagy veszedelmet talán mégis csak elhá-ritja árva fejünk felől a kegyelmes Bánffy és a fehér elefánt-rend terhe alatt majd ő fog hajlongani a német korona előtt. Akár-csak egy félhivatalos könyvatos, oly bizton állíthatjuk, hogy az államférfiúi bölcsesség örökbecsű kijelentései is megnyilatkozásai lesznek ama feltételek, miket Bánffy fog adni a német császárnak. Sőt a legbiztosabb forrásból írhatjuk azt is, hogy főképp a kop-penhágai viszonyokról — melyekben Bánffy tudvalevőleg szakteknitely — fog részletes felvilágosításokat nyújtani a koronás ven-dégnek. Ezek után el lehetünk készülvé, hogy Bánffyhoz kerül a fehér elefánt mellé a fehér sas is. Így aztán hárman egy egész kis menaszériát fognak képezni.

— *Bánffy marad.* Egy hír nyilallott a ha-zán keresztül . . . Rettenetes! Néhány napja egy bécsi lap közölte, hogy Bánffy lemond

a miniszterelnöki székről. Nem, nem lehet ez! Az nem lehet, hogy annyi szív . . . azaz, az nem lehet, hogy a filloxera, árvíz, tűz-vész, sertésvész stb. stb. által sújtott orszá-got, még ama végzetes csapás is sújtsa, hogy elveszítse Bánffyt, Bánffyt, a nagyot! Bánffyt a dobokai Napoleont! Kihevertük a tatár-járást. Kihevertük Mohácsot. Kihevertük Világost. De az nem lehet, hogy Bánffyt elveszítsük; ezt nem heverhetjük ki soha; ezt nem veszi be a magyar. Képzelnémi, mily rettegés, mily gyász fogta el ez ezer esztendő földet az említett bécsi vész-hir hallatára. A nap ugyan feljött, mint ren-desen; a hold is úgy pislogott, mint máskor; a fű is zöldült; a virág is illatozott; a pa-csirta is énekelt; a csillag is ragyogott; a kutya is vonított; — de tevék ezt mind a kétségbeesés sötét tónusában és reszketve félelem miatta. De ne csüggedj hazám. Van még félhivatalos és van még könyvatos. Ezek aztán vigaszt hoztak a bánat sújtotta népre. Biztos forrásból jelentették, hogy a nagy Bánffy megkönyörült Árpád népén és marad. Oh, ő marad! Hozsánna nékie! Ő marad! Légy nyugodt hát hazám! Bánffy marad!

(SS.)

Tanulmányuton.

A „Szabadság” számára írta: *Xantus Gábor.*

II.

Ilidzse fürdő.

Ilidzse, ezen bájos fürdő, a Boszna-folyó völgyében, Sarajevótól 10 km-re szép sikon terül el, már a rómaiak korában ismert volt. Mióta azonban Kállay Béni tette rá a kezét, azóta, ugy 5—6 éve, egészen modern berendezéssel bír. Remek, fiatal park közepén van a három szálloda: a „Hungaria“, „Ausztia“ és a „Boszna.“ Mind a három svájci stílusban épült s a legnagyobb kényel-met adja. És a szobák aránylag nem is drá-gák s az élelem is jóval olcsóbb, mint bár-hol. Az összes épületek fedett folyosóval vannak összekötve, úgy, hogy esős időben is sétálni lehet a fürdőtelepen. Van három épü-letben kádfürdője, továbbá uszodája, vasláp-és kénfürdője s hidegvíz-gyógyintézete. A vasláp (Moor) helyben ássák, feketés barna föld, melyet vízzel felforraltatnak, a sűrű, tapa-

dós anyagot kádakba öntik, a beteg beleül az iszapba s midőn negyedóra múlva kijön, a szolgálta hideg vízzel leönti. Ezen eljárás erősítő hatással van — legalább úgy mond-ják — a vérszegényekre.

1893-ban kutat akartak furni; fürásköz-ben bukkantak a kénes forrásra, mely 58° Celsius meleg, ezt lehűtve isszák. Gyógy-erejét azonban hideg állapotban elveszti, azért többnyire csak 25—30°-ra hűtik le s ekkor fürdenek benne. A víz szaga élénken emlékeztet a parádi vagy margitszigeti vízre.

Az uszoda 15 öl hosszú, vasoszlopos és üvegfedeleles. Gyönyörű kékes vize 19° Reau-mur meleg, élvezet benne a fürdés. Nagy költséggel az idén létesítették.

Ilidzse 16 hektár területű park közepén van. A park angol módra rendezett, de je-lenleg üdülést a nappali hőség ellen nem nyújt, mert a fák még fiatalok, de azért itt ott nagy fák is láthatók, melyek hűs árnyé-keket adnak. Ezen árnyas helyen van a sarajevói állatkert, mely még jelenleg nem dicseked-hetik állatainak nagy számával, azonban a meglevő példányok igen szépek s az állat-keret nagy költséggel folyton nagyobbitják. Láttunk itt igen szép jeges, barna és szürke medvét, egy sereg majmot és keselyűket. Gondoskodtak a nép mulattatásáról is, van-nak hinták, körhinták (Ringspiel) s egy sereg komédia, melyen a bosnyák ép oly jóízűen kaczag és mulat, akárcsak a pesti vagy bécsi nép a praterban.

A tiszteletünkre adott fényes bankett után kocsikra ültünk s kimentünk a Boszna for-rásaihoz mely Ilidzsetől 3¹/₂ km-re van, a hova gyönyörű ut vezet, árnyékos gesztenye és hársfák közt. A kocsit átmege a Zeljesnicza-patakou s a hegyek alatt halad. Rövid fél-óra alatt célulál vagyunk. A Boszna vagy 45 helyről tör elő vastag sugarakban, eleinte nagy tavakat alkot, majd apró vizeséseket, míg felveszi a folyó alakját. Összejártuk ezen szép helyet s Poinon államinspektor ur bá-torkodott bemutatni a pizstrángtenyésztő telepet, mely állami felügyelet alatt áll. Ívás alkalmával a tojásokat külön, arra való edé-nyekbe teszik homok közé, melyek csakhamar kikelnek. Az apró halakat rendszeresen ete-tik bizonyos ételkeverékkel, mely mint a por, oly finom. Az edényekbe felülről szakadatla-nul friss víz csurog, míg a felhasznált szén-

A „SZABADSÁG” TÁRCZAJA.

Az áldozat.

Írta: *Horváthné Ferenzy Ida.*

Az a sok mende monda, szó beszéd, a mi az egyenetlen házasságokat szokta kö-vetni, fokozott mértékben hangzott minden oldalról akkor is, mikor az 50 év felé ballagó, dus gazdag Lendvay Károly hazavitte kas-télyába alig 18 éves szép ifju nejét. Magam is hallottam több afféle megjegyzést: — „hogy semmi jót nem lehet ebből a házasságból kinézni! — Hogy majd megbánja még ezt a bolond választást Lendvay! Hogy mint is tudná ez a szép ifju teremtés ezt a kopasz, vén embert szeretni?” stb.

Még akkor is nehéz a jót feltenni, ha bi-zonyos előzményekről nem értesül az ember, hát még mikor látja a menyasszony bánatos arczát, mikor tudja, hogy csak erőszaknak engedve határozta el magát erre a lépésre; mikor az egész környék tudta, hogy a szép Vass Olga mennyire szerette gyermekkori játszótársát, Lantos Endrét.

Pedig nem kell féltetni Vass Olgát, ha szeretett is, ha gyenge nő is, erős a szívé-ben a kötelességérzet s ha ingadozik, küld az ég egy mentő angyalt mellé, a ki támo-gatja a kötelesség göröngyös útjain.

És multak az évek; a jóslatok a sok irigy, mások baján rágódó népség bosszu-ságára csak nem akartak teljesülni. Semmi rosszat nem lehetett a Lendvay-párról hal-lani. Nyáron kastélyukban, télen a főváros-

ban időztek és se ott, se itt nem tapasztalt az Argus-szemekkel örökös cselédség sem egyebet, minthogy az ifju asszony nagyon visszavonultan él; apolgatja, dédelgeti őrző angyalát, kis leánykáját, annak szenteli min-den idejét.

Pedig alapjában nagyon boldogtalannak érezte magát Olga. Szívének mélyén nagy ür tátongott, a mit nem tudott betölteni semmiféle fény vagy szórakozás. Ábrándos lelkülete más családi boldogságot festett képzelme elé: a hol a férj és nő kölcsönösen egymásnak és egymásért élnek. Kis kunyhó-ban édes boldogságot, önfeláldozó szerelmet. Bármint erőszakolta is magára, nem bírta férje hízegéseit viszonozni, borzadt ölelése-től, közeledésétől és szívesen itt hagyott volna palotát, fényt, mindent, ha nem lett volna gyermeke, édes kis leánykája, a ki erőt adott neki tovább viselni azt az ígát, a mivel szülői erőszak folytán a törvény férjéhez bilincselte.

De az anyai érzés, ez a szent kötelesség erőt adott neki eltitkolni mások előtt szívé-nek valódi érzelmeit, viselni a mosolygó, a a boldog álarczot szenvedő lelke felett.

Lantos Endrét nem látta azóta, mióta örök bucsut vettek egymástól; minek is? Nem is óhajtott. Így is nehéz a kötelesség útjain megmaradni, hát még ha nagyobb kísértés-nek volna kitéve? Hallotta, hogy már letette az orvosi szigorlatot és hogy ott él valahol a fővárosban.

Az ősz közeledtével egy éjjel, midőn férje épen üzleti ügyekben távol volt, kis leánya rekedt, fuldokló köhögésére ijedt fel az ifju

anya. A szülők réme, a torokgyík ijesztő gyorsasággal vette hatalmába az életerős, kövér gyermeket. Olga rémülten futott gyer-meke ágyához, a leányka arca tüzes volt, légzése nehéz, hörgő. Iszonyuan megrémült a veszély láttára, reszketve kapkodta magára pongyoláját és hevesen csengette fel a cse-léket.

— Gyorsan, gyorsan orvo-ért, a kit leg-közelebb találtok.

Lendván nem volt orvos, a város távol volt. Mialatt kocsiba fogtak, eszébe jutott az inasnak, hogy a szomszéd faluban időzik most dr. Lantos fővárosi orvos. Rohantak azért.

Egy borzasztó óra telt el azalatt. Olga kétségbeesetten ölelte szenvedő gyermekét, a ki minden roham után görcsösen kapaszkodott anyja nyakába.

— Anyácskám, anyácskám! megfúlok, segíts, jaj torkom — a torkom . . .

— Irgalom Istene! mit tegyek? Igyál eb-ből a theából, kis angyalom, majd jobban leszesz tőle, igyál édesem.

A kis beteg lenyelt pár kortyot a meleg theából, de dagadt torkából ismét görcsös köhögés szakadt fel.

— Nem tudok, nem lehet! — sikoltá.

— Oh Istenem, Istenem! és még belele-lik legalább 2 óra, míg az orvos a város-ból megérkezik, mi történik addig?

Kocsizörgés szakítja meg a borzasztó vá-rakozást. Olga ész nélkül rohant a kocsit elé. Csakugyan orvos; orvos, hála legyen a jó Istennek.

Nem is néz a dr. arczára, nem látja a

víz az edény alsó részén ömlik ki. Levegőt is fujtatnak a vízbe, mitől a víz sajátságosan pezseg. A halacsok ily körülmények közt felnőnek s nagyság szerint osztályozva, időnkint nagyobb edényekbe teszik át. Kézszel sohasem fogják meg, az áthelyezés hálók segítségével történik, úgy azonban, hogy a halak egy percig se maradjanak szárazon. A már teljesen felnőtt s ilykép kereskedésbe kerülő halakat kieresztik a Boszna forrás tavaiba, honnan azonban nem mehetnek el, mert finom, vas-dróthálók zárják el az utat.

Miután mindezt megsejleltük, az inspektor úr felvitt minket egy 70 méter magasban levő lugasba, hol oszonnára finom sajtokat s bort kaptunk. Innen sétálni mentünk s betértünk az út melletti nemzeti kávéházba (narodna kafana). Igénytelen, mondhatni piszkos, szűk helyiség, a kifelé kívánczó falaknál köröskörül falócsák szőnyegekkel letakarva. Egy sarokban a török kávékonyhája. Kávét (kafa) rendeltünk és leültünk. Erre a török vízbe czukrot tett, felforraltta, mialatt gyorsan kávét örlött. A kávét a forró, czukros vízzel leforrázta, pár percig állni hagyta, csészékbe töltötte. Sajátságos ez a kávé annak, a ki még nem ízlette, hanem mi jónak találtuk s ittunk belőle három csészével, helyesebben ettük, mert a kávéaljzat harapni lehetett, oly sűrű volt. Azután olesó, mert egy kávéért 3 krt fizettünk.

A kocsik előálltak s hazamentünk. Vacsora után a parkban sétáltunk, mely villamos lámpákkal fényesen ki volt világítva. A korzón a katonazene játszott, tiszteletünkre néhány magyar darabot is. Elegáns hölgyek, férfiak sétáltak; itt-ott lefátyolozott török nők, férjükkal, gyermekeikkel.

(Folyt. köv.)

Mystikumok.*)

Irta: Lakatos Károly.

Rátérve a vadászhat legérdekesebb alkotó elemeit képező u. n. mystikumok és képtelenségek tárgyalására, — elsöbben is konstataciónom kell, hogy se a régi, se a mai vadászszemzedék nem állt, illetve nem áll e

* Részlet a »Vadászhat« (a magyar vadászbabonák és hiedelmek kultusza) című művéből. 1897. Szed, Engel Lajos kiadása.

magas barna ifju szemében fellobbanó lángot, nem tudja, kivel beszél, csak a gyógyszer látja a mentő kezekben és térdre roskad előtte.

— Mentse meg, — mentse meg.

A doktor nem szól semmit, csak számalommal tekint a kétségbeeséstől eltorzult arcra, aztán még annyi fáradságot sem véve magának, hogy felemelje a térdelő nőt, siet a beteg szobájába; egy pillanatig aggodva vizsgálja a nehéz légzéstől kapkodó gyermeket, aztán sietve tölt a gyógyszerből és beleönti a gyermek szájába. Vizes göngyöt csavar a fájdalmas nyak körül és feszülten várja a hatást.

Olga összekulcsolt kezekkel ül az ágy előtt, de már nem félt anyyira. Szívébe bizalom költözött. Hosszu, kinos órák következtek még ezután, meg-megszakítva egyegy rekedt köhögés, hányási inger által. A szegény kis beteg igen sokat szenvedett, de a gyógyszer, ha lassan is, mégis hatott s a hányás után könnyebb-könnyebb lett a légzés, a nyak tisztult és reggel felé végre a láb engedett és csendes, nyugodt álomba merült a kis beteg, mig homlokán jótékony izzadság gyöngyözött.

Csak akkor mozdult meg az ifju orvos az ágy mellől. Mintha még akkor is nehéz lett volna neki onnan megválni.

— Ne aggódjék nagyságos asszonyom, a gyermek túl van a veszélyen.

Olga nem felelt, hanem hirtelen lehajolt és mielőtt a doktor megakadályozhatta volna, megcsókolta a kezét.

tekintetben a fantasia oly absztrakt hatása alatt, mint például azt az orosz oláh és német, valamint a cseh vadászoknál tapasztalni, természetesen ma már csak a népről szólva. Nálunk a régi vadászok azon részénél, kik hivatásból, szenvedélyökből kifolyólag vagy létfenntartási okból (természetesen az orvadásokat is ideértve) éjnek, napnak a szabad természet ölében többnyire tártalan magányban való eltöltésre valának utalva, — volt leginkább elterjedve a rejtelmes mozzanatok, visiók s eféle, többnyire érzéki és lelki káprázatokon alapult dolgok kultusa; az állatoknak, nevezetesen: a kutyáknak, lovaknak és barmoknak is tulajdonítottván általuk e tekintetben (sőt nagyobb mérvben, mint az embernek *suggestált érzék*) — az állati szem látóképességének az emberénél sokkalta tökéletesebb voltában rejllőleg.

Hogy ez utóbbira nézve a valószínű és valószínűtlenség közt létező úrben hol kell keresni a megfelelő valószínűleges alapot, azt nem tudom. Hanem, hogy egészen sajátságos és felette különös tapasztalatok történetek néha, megfajthatatlan talányként merülve fel, — azt tagadni nem lehet, a nélkül, hogy mindjárt babonára vagy tudja isten, mire gondolna az ember a megfelelő, illetve kielégítő magyarázat híján.

Valamikor sokat jártam fegyverrel, vállamon az erdők vadonát, rétek, mocsárok, puszták tájait — nappal, éjjel. A fekete sötétel szunnyadásra hajtva fejemet — talán egy vakandturás halomra, avagy a zörgő haraszt, körülvéve a hallgatag, álmos renegetgtől, ahol tán mértföldnyi területen nem volt egy kunyhó, egy emberi lény, csupán magam, követve árnyékként kíséző hű ebemtől, mint Coóper vadászóseit az indiánus kutya követé Amerika őserdeiben . . . Sok mindenféle emberrel volt dolgom, sok mindent láttam, hallottam, tapasztaltam a természetben, amik a szobatudós szeméi, füleinek örökre rejtve maradnak, titkaikba soha be nem hatolhat és sokat én is belőlük megmagyarázni maig is képtelen vagyok magamnak. És kalandozásaim közben nem egyszer tapasztaltam én is, hogy az állatok, különösen az *ebek* viselkedésében éjszakának évadán, *van néha valami különös*, valami absolute érthetetlen, meg nem magyarázható mozzanat.

Ez a kézsók többet fejezett ki minden köszönetnél. Az orvos elkapta a kezét, mintha villanyfolyam érintette volna.

— Olga! . . . tört ki szenvedélyesen ajkairól. De az ifju nő már eltűnt az ajtó függönye mögött.

Midőn másnap ismét meglátogatta kis betegét Lantos, a cselédek már suttogni kezdtek: „Ki tudja, mi lesz ebből? A férj távol, a nő bizalmas egyedüllétben ezzel a férfivel, a kít ezelőtt nagyon szeretett. Ime a jóslat kezd teljesülni.“

És talán, talán be is teljesül, ha a nő gyöngeségét az anya erős szerelme nem tamogatja. De nem kell féltetni az édes anyát a botlástól, ha ezt a nevet meg is érdemli valóban; erős talizmán az anyai szeretet; erőt ad a legnagyobb áldozatra is.

Midőn megérkezett az orvos, már mosolygott, vidám volt a kis lányka és épen azal játszott, hogy anyjának hosszú hajfürtjeit bontogatta. Az orvos elragadtatva állt meg e bájos látvány előtt.

Olga zavarral állt föl és nyujtott kezét. Vontatva, akadozva ment a társalgás, először a betegről, azután köznapi, általános dolgokról. Látszott mindkettőn, hogy nem arra gondol, a mit beszél. Végre távozni akart a doktor. Olga az ajtóig kíséerte.

— Olga! engedjen egy kérdést, mielőtt hosszú időre ismét elválnánk, — szólalt halk, elfojtott hangon az ifju, — mondja meg nekem, hogy boldog-e?

Egy gyorsan gördülő, csillogó könyecsepp volt a sokatmondó felelet.

Ott ülök például a vén tölgy alatt — hátam neki vetve kérges törzsökének. Elöttem nagyobb erdei tisztás, körülvéve a sötét vadontól, melynek siri nesztelenségét, szellőzugástól se érintett mély hallgatagságát csak nagy ritkán szólítja meg az álmában felsíró madár panaszos csippanása, avagy legfeljebb a fenyves kuvik kacaja vihog bele olykor a fülelő nagy csendességbe; mely hangok majd közelebből, majd meg távolabbról szállnak az érzékeny vadászfülhöz el — amint a légjárás idebb-odább kapkodja az elszakgatott, kirívóbb hangrésztelket. A sápadt hold sárga világával, ott ül a fekete erdei táj felett, bizonytalan, sejtelmes világosságot terjesztve a tisztás szabadjában, amely felett finom ködök, fehér párák szállnak által. Itt-ott, mintha megakadna egy-egy foszlányuk a cserjék galyain, a törpe fák lombozatán, odatűzve a holdsugártól, melynek a sápadt fényében aztán lassan feloszlanak, avagy szertezüllnek a légingás hatalmán, szemmel fel nem fogható sejtelmes foszlányokra szakadozva szét.

Elgondolkozva merengek; majd lassan álomra hajlik fejem a pázsit bársonyára, nyugott szívvel szenderegni át a holdsugaras, csillagfényes éjszakát a szabad-termeszet ölében, hallgatag füvek között, suhogva mesélő lombok zöld satora alatt.

Hanem egyszerre csak megremegve, hideg borzadály futja át minden tagom s hirtelen tova röppen az álom varázsigeje kinyitott szemimről . . . *Ebem*, a rendkívül intelligens, komoly vadász eb, melynek soha egy mukkanását se hallani. — most felborzolt, szinte túskeként meredező szőrözettel ülve, elnyujtott hosszú hosszú rémes hangon üvölt bele a sárga fényben rezgő csendes éjszakába, hogy szinte jéggé mered minden csepp vér ereimben a borzadálytól.

Mély megdöbbenéssel szemlélem hű állatom s vizsgálom a tért, de semmit, éppen semmit az ég alatt felfedezni nem tudok! Itt-ott Szentjánosbogár ragyog, mintha apró parazsakat szórt volna szanaszét valaki a fák alatt. Más semmi fel nem tűnik. Nesz, avagy hang se veri át magát az erdőt megfekvő nagy hallgatagságon. Lomb se rezzen, szellő se sóhajt — micsoda látás verheti hát hüseges állatomat! Micsoda misztikus hang avagy neszt érheti finom állati hallását abból,

— Ugy-e nem boldog, ugy-e nem feledett még el? folytatá önfeledten ragadva meg az ifju nő kezét, — miért tett mindkettőnk szerencsétlenné? Jöjjön, óh jöjjön velem, szakítson ezzel a gyűlöletes étellel, kezdjük újra az életet együtt, egymásért!

Oh, mint gyultak örömré az Olga halvány orcái e szenvedélyes, édes hang hallatára, mint dobogott megkínzott szive a boldogságtól. Ugy vágyott volna odaborulni a kitért karokba, az oltalmazó kebelre, mint régen, mikor még szabad volt szeretni, érezni szegény szívének. Milyen törpének, milyen borzalmasan neveléses alaknak tűnt fel képzletében most férje kopasz, fakó arcza, ideges, törpe alakja e szenvedélytől, szerelemtől hevülő ifju sugár deli alakja mellett.

— Anyácskám! — hol vagy már?

Ez a gyermekhang erősen razta föl pillanatnyi gyöngeségéből.

— Hallja Endre? Látja, nem szabad felelnem! Isten önnel! Ne jöjjön el többet Endre, ne jöjjön el soha többet! — kiáltá idegesen kiragadva kezét az ifju kezéből.

Szenvedélyesen rohant az ágyhoz és hevesen ölelte keblére gyermeket, mig szeméből pataként omlottak a könyvek.

— Édes, drága kis leányom! szenvedni fogok érted, csak te szeress nagyon, nagyon. Ugy-e szereted szegény anyácskádat, ugy-e jobban szereted mindennél? Lásd, én is mindennél, mindennél, még boldogságomnál is jobban szeretlek . . .

miket a rejtelmes vadon nyög ki magából, melyek meg sem is hallhatók, de meg érthetetlenek is az emberi fül számára!

És a borzadályos üvöltés egyre hangzik, egyre belezug rémitő erélylyel az éjszakába. És én — nem tudom miért — *nem merem* megszólítani ebemet . . . A hold egyre hanyatlik. Vesz a fény. Árnyak támadnak: fekete silhutok a fáktól körülállt erdei téren, melyek csak nyulnak-nyulnak, egyre nyulnak — a nélkül, hogy megmozdulna, inogna csak egy is közülök. Éjjeli lepke bársony szárnya csapja meg arcomat; aztán valami elshun mellett . . . talán denevér? talán kuvik? Isten tudja mi lehet. Látom, hallom a subintását . . . A szentjánosbogarak még élénkebben szikráznak a fák alatt: mintha megannyi égő szem merevedne rám büvöletesen, mint a kigyó tekintet.

Megborzong minden tagom, ám nyugodt szívem minden dobbanása — — „*Vácu vanuu* . . .” hangzik rémletesen, vonatottan, csaknem szakadatlanul tovább, a gyötrelmes ebüvöltés. De ime, egy pillanat s az erős, bátor eb nyöszörögve hull a porba le. Majd mint aczélrugó dobja fel magát ismét s ádáz rohammal tör előre, miközben mormog, kurrog, nyihog ebállattól eddig soha nem hallott különös és borzadályos hangokon! Aztán hirtelen megfordulva lábaimhoz rohan ismét, mintha üldözné valami láthatatlan rém, valami félt ellenség. Félelmében minden szőreszálla felegyenesedik a bőrén s szinte ölembe hull nagy testével!

Fegyverhez kapok — de im, az eb ismét előrohan. *Beharap* ádáz gyűlöléssel, vak dühvel valamibe, a mit én nem láthatok: *marja a semmit!* Aztán két lábra áll, mint ahogy az éhes farkasok küzdeni, marakodni szoktak egymással. Összekapaszkodik *valamivel* — úgy tetszik, mintha neki is volna támaszkodva. Aztán — nem tudom én, a füleim hallucinálnak-e, de fogak csattogását, marakodás zaját hallom és borzasztó küzdelmet látok a — *semmivel!* . . . Végre egy pillanat s villámként sujtódik a földre le — mintha legyűrte volna valami — bátor ebem, majd a fájdalom hangjaival: szűkölve, reszkető tagokkal rohan lábaimhoz.

Én belelövök a levegőbe — a semmibe, mert nem tudok felfedezni egyebet a *semmi-él!* A füleimet se érinti semmi nesz, semmi zaj, csak a lövés morajlik a bérceken tova, mind távolabbra és távolabbra rohanva.

E közben megnő az árnyék a fák alatt. A silhutok mind hosszabbra és hosszabbra nyultak el innenről is, tulfelől is, míg végre összeérnek egymással s terjengő feketeséggel burkolják be a tér szabadját . . . A hold lassanként lehanyatlik a csillagos mezőnyről s a sápadt sárga fényt sejtelmes sötétség váltja fel.

(Vége köv.)

H I R E K.

— **Borsodvármegye közönsége** meghívót kapott Szabolcsvármegye közönségétől, hogy a *Szabolcsi földvárban* emelt millenniumi emlékoszlop felszentelési ünnepén részt vegyen. Az ünnepély szeptember hó 7-én, azaz a jövő kedden lesz, melyre — mint értesülünk — vármegyénk képviselőjében báró *Vay Elemér* főispán, dr. *Tarnay Gyula* alispán és a megyebizottsági tagok közül többen fognak résztvenni. Tájékoztató végett tudatjuk, hogy az ünnepi nap reggelén délelőtt, a Kis-Várda felől jövő vonathoz való csatlakozással, tehát 8 óra 50 perczkor külön vonat fog indulni Nyíregyházáról, mely vonat Rakamazra 9 óra 50 perczkor érkezik. Innen megfelelő számú kocsik fognak rendelkezésre állani, hogy a résztvevőket Szabolcsra szállítsák. Itt az ünnepély d. e. 11 órakor veszi kezdetét. A rendkívüli közgyűlés után bankett lesz, külön e célra felállítandó sátorban.

— **A vármegye** hivatalnokai kara hathatós mozgalmat indított a tisztviselők lakbérilletményének jelentékeny felemelése tárgyában.

Utóbb is értekezletet tartottak, melyen tartalmas memorandumot készítettek, melyet a vármegyei közgyűléshez is benyújtottak, hogy pártolással terjesszék fel a belügyminiszterhez.

— **Választások.** A vármegyei évnegyedes közgyűlésen, mely e hó 13-án lesz, tömeges választások is lesznek, így hát mozgalmas gyűlésre van kilátás. Az eddigi mozgalomból és hangulatból ítélve, a megüresedett árvaszéki ülnöki állásra *Szentmiklóssy Kálmán* edelényi járási szolgabíró, az ekként megüresedett szolgabírói állásra *Balogh Béla* vármegyei másod-aljegyző, a másod aljegyzői állásra *Vadnay Tibor*, a harmad-aljegyzői állásra *Molnár Elek*, a negyed-aljegyzői állásra *Bottlik Lajos*, az ötödik aljegyzői állásra pedig *Kovács Béla* tb. aljegyző fognak megválasztatni.

— **Eljegyzés.** *Szokol* Adolf, diósgyőri m. kir. vas- és aczélgári tisztviselő a napokban tartotta eljegyzését *Draskóczy Ilona* urhölgyvel. *Draskóczy Imre* vas- és aczélgári tisztviselő és neje szül.: *Horkó Hermin* kedves és művelt lelkű leányával. — Dr. *Komáromy Dezső*, huszti körorvos eljegyezte *Mihelffy Ella* urhölgyet, *Glück Miksa* magánzó bájos leányát.

— **Hymen.** *Németh Dezső*, előnyösen ismert egri lakos a napokban jegyezte el *Borsod-Nagy-Mihályban Szitofszky Rózsika* kisasszonyt.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye *Tóth Dániel* esperes és béró *Vay Elemér* egyházmegyei gondnok elnöklelte alatt csütörtökön, e hó 2-án tartotta őszi rendes közgyűlését Miskolczon. A gyűlésen az egyházi és világi férfiak nagy számmal voltak jelen. A tárgysorozat első pontja az esperesi jelentés volt, mely a lefolyt félév eseményeiről számol be. s a veszteség fájó hangján emlékezik meg *Tamko Ferenc*z mezőkövesdi lelkészről, a ki sok szenvedés után csak néhány héttel ezelőtt hunyta le szemét örök álmora. Az egyházmegye részvételét jegyzőkönyvileg fejezi ki. Ezután dr. *Németh Imre* világi főjegyző és *Illyés János* egyházi aljegyző tették le a hivatalos esküt, a kik a közgyűlés zajos éljenése között foglalták el helyeiket. Nagyon érdekes és fontos tárgya volt a közgyűlésnek az *állami segélyezés* kérdése, melyet a lelkészi értekezlet terjesztett elő. A közgyűlés hosszas és beható eszmecsere után elhatározta, hogy indítványt terjeszt az egyházkerülethez, ennek utján a konvent elé az iránt, hogy a kormánytól kieszakózzék azt, hogy az egyháztagnak igazságos alapokon való megadóztatása után mutatkozó szükségletek az *állampénztárból* fedeztessenek. A hívek megadóztatására nézve országsszerte az mondatnék ki, hogy az egyháztagnak államadójuknak bizonyos meghatározandó %-ánál (p. o. 25%-ánál) magasabb egyházi adóval meg nem róvhatók. Ha valamely egyház szükségleteit az államadó összegének 5, 10, 15, 20%-ával fedezni képes, az államsegélyben nem részesül; de a mely egyház szükségleteit 25%-os kivétel mellett sem képes fedezni, ott a hiányzó összeget az állampénztár fizesse. Ez az indítvány, azt hisszük, nagy port fog fölverni a kálvinista-egyházban. — A közgyűlés ugyancsak a lelkészértekezlet előterjesztése folytán indítványt tesz az egyházkerülethez az iránt, hogy ez a konvent utján tiltakozzék a *szent-Istvánnapi munkaszünet* ellen. A magyar kálvinista-egyház márczius 15-ét, a szabadság, egyenlőség és testvériség *eszméje*, ujjászületésének napját, — a mely eszméknek legelső apostola Jézus volt — tette nemzeti ünneppé. A magyar kálvinista-egyház az egy igaz istenen kívül más senkít sem imád, az isten egyetlen fián: Jézus Krisztuson kívül semmi földön élt személy tiszteletére ünnepet nem szentel; így *szent-István napját sem ünnepeheti meg*. Ha már most a kálvinisták nem ünnepelek, miként lehet azt kívánni, hogy ők — ha akarnak — ne dolgozzanak? Ez az indítvány is nagy port fog fölverni. Ez-

után egyes egyházaknak panaszos ügyeit s a közalap segélyét tárgyzó kérvényeket intézte el a közgyűlés, mely az elnökök lelkes éljenésével ért véget.

— **A tűzoltóság köréből.** A miskolczi önkéntes tűzoltó-egylet zászlótisztje: dr. *Halász Sándor* ebbeli tisztségéről leköszönt. Helyébe *Kolin János* szivattyu-mester választott meg.

— **Az üzletek zárórája.** A fővárosból a vidék kereskedelmi alkalmazottjai érdekében fölhívást kaptunk a vidéki kereskedő ifjusághoz, a melyet méltányos voltánál fogva szívesen tolmácsolunk a címzettekhez. A fölhívás célja a vidéki kereskedő ifjuságot megnyerni, annak a mozgalomnak, a melyet a fővárosiak indítottak az *üzletek zárórájának szabályozása érdekében*. A fővárosi kereskedő ifjak ez ügyben legközelebb kibocsátják a gyűjtőívet a fővárosi kereskedőkhoz, azok beérkezése után nagy értekezletet tartanak, a melyen a főnökök és az alkalmazottak közös megállapodásra jutnak a záróra iránt. A legutóbb tartott értekezleten *Zerkovits Emil* és *Sass Soma* a vidéket is bevonni kívánták a mozgalomba, de a fölvetett kérdés akkor függőben maradt. Időszerű volna, ha a záróra érdekében a vidéki kereskedő ifjuság egyletei akcióba lépnének és *csatlakoznának a mozgalomhoz*, a mely reájuk nézve ép oly kívánatos czélt tűzött ki maga elé, mint a főváros kereskedelmi alkalmazottjaira.

— **Jótekonyczélú műkedvelői előadás.** A diósgyőri műkedvelő ifjuság a diósgyőri ev. ref. templom orgonabeszerzésének alapja javára f. 1897. évi szeptember hó 12-én a diósgyőri Tapolcza-fürdő termében műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal előadatik a *Sárga csikó*. Helyárak: Számozott ülőhely az első 5 sorban 70 kr., a következő sorokban 50 kr. Állóhely 30 kr. Az előadás kezdete pont fél 8 órakor. Pénztárnyitás 6 órakor. Előadás után tánc következik. A táncmulatságra csak az ülőhelyekre váltott jegyek érvényesek. — Jegyek előre válthatók *Sebján Ignác* ur fodrász-üzletében és *Jancsó Sámuel* urnál a fürdőben. — Az ülőhelyeknél a rend fenntartásáról gondoskodva van.

— **Alakuló ünnepély.** A miskolczi cipészek szakegylete 1897. év október hó 10-én a Seper-szálloda nagytermében saját szakegyletük alapja javára táncczal, szavalattal és nemzetközi világpostával egybekötve jótekonyczélú, zártkörű 1 ső alakuló ünnepélyt rendez. Belépti díjak: Személyjegy 60 kr., családjegy (1 ur, 2 hölgy) 1 firt 20 kr., karzat 30 kr. Kezdeté 8 órakor. Jegyek előre válthatók: *Viszlai J.*, *Sikorszky Gy.* és *Steig B.* urak cipész- és Homonnay L. ur fodrász-üzletében. A zenét *Vattay Tóni* és fia szolgáltatják.

— **Karfölvételi próbák.** Egy röpke szó nyilallott . . . Azaz nem is: egy röpke szó, hanem egy röpke kommuniké, a melyet *Porzsolt Kálmán*, a népszínház igazgatója küldött be hozzánk „kegyes közlés végett.” Mi elég kegyesen közöljük, — bár szívesen óvnánk meg türelmükről ismeretes olvasóinkat attól a hatástól, a mit ez a kommuniké a miskolczi háztartásokban és lakásviszonyoknál okozni fog. A kommuniké arról szól, hogy a népszínháznál az idej *karfölvételi próba szeptember 6-án, hétfőn lesz* és a kik a népszínház női vagy férfi énekkarába *Porzsolt Kálmán* igazgatása alatt szerződötteti óhajtanának, az nap délután három órakor jelentkezzenek. Képeletünk, a merész szárnyáról ismert sas . . . már látja, mint reagálnak erre a hirre Miskolcz és a vidék kórista és kóristáné jelöltjei. Halljuk a jövő zenéjét: a *szobaleány* nagy C-dur áriáját, a melyet a szalon tisztogatása közben bocsát versenyr. a fülemlé datával. A miskolczi ipar tanonczai és segédei között falakat megreszketetően jelentkezik a basszus, bariton és tenor „*hanganyag*” — a mitől a műhely elveszti csöndes jellegét. És halljuk, a mikor éjjelenként a Népkertben és az *Avas* hegy tetején felhangzik az ismeretlen eredetű dal: „Nem vagyok én részeg . . .” Szóval

szeptember hatodikáig énekes város, a kórista-jelöltek városa vagyunk. Sok szerencsét kívánunk a Miskolczi feltránsuló szerencsepróbálóknak, a mikor művészi ambíciójuk a népszínház itélőszéke elé viszi őket. A szobalány biztosan azt éneklí:

„Fáj a szívem majd megreped . . .”

A műhelyek hanganyaga:

„Sujt az átok . . .”

Az éjjelek fülemilége pedig:

„Részeg vagyok rózsám . . .”

És *Kontí* vagy *Bokor*, a melyik karmesteri hivatalból próbázik, mértőleg bonczolja szét a hamis hangokat az énekből és — ha ismert jós tehetségükkel fogva jól sejtjük — zordul rámondja a miskolczi kórista- és kóristánó jelöltekre:

— Alkalmatlan . . .

És az esti vonattal utaznak vissza a csaldótt jelöltek: a szobalány a portörő rongy, a hanganyag a dikics, a harmadik pedig a koresma-asztaok meilé . . .

— **Táncmulatság Emődön.** Az emödi intelligencia múlt vasárnap sikerült táncmulatságot rendezett az ottani erdőben, melyben Miskolczi és Mező-Kövesdről is többen részt vettek. Az egyes családok sok mindenféle jókat tartalmazó batyukkal felszerelve vonultak a helyszínére s ott vidám szórakozás, szalonasztás és a csáthi cigánybanda zenéje mellett tánczozással töltötték el az egész napot. A sikerült mulatság főrendezői dr. *Világi Sándor* emödi orvos és *Kecskés* Endre emödi gyógyszerész voltak, a tánc ügyes rendezésében pedig *Kenyeres* Pál vasuti gyakornok és *Bródi* Aladár gazdaszt (hogy összetalálkozott a két egyjelentőségű név!) szereztek maguknak maradandó érdemeket. A jelenvolt hölgyek névsora a következő: Stein Zsigáné, Stein Manóné, Bene Lajosné, Óváry Károlyné, Szabó Sándorné, Ács nándorné urnök; Bene Ida, Szabó Iona, Szabó Margit, Óváry Margit, Óváry Róza, Szabady Jolánka, Körmendy Vilma, Szegedy Margit urhölgyek.

— **Szabadságról.** *Molnár* Bertalan, vármegyei főjegyző, *Pallaghy* Béla városi első tanácsnok, *Buthy* Lajos központi főszolgabíró és *Szombathy* László városi számvevő e hó 5-én visszatérnek szabadságukról s megkezdik hivatalos működésüket.

— **Az anyja sirján.** A nagyleány-temető nyugodalmas csendjét felverte tegnapelőtt délután egy fiatal leány hangos zokogása. Ott térdelt egy sir mellett és csókolta a fejfát, melynek sima lapjára az ő édesanyja nevét faragta ki cifra betűkkel az asztalos. Késő délután volt már s a leány még mindig ott volt a sirnál. Ez feltűnt a temetőőrnek s odament hozzá. A fiatal leány ekkor már nem zokogott, hanem mozdulatlanul feküdt a sirdombon áthajolva s kezei görcsösen ölelték a sirját. Mérget, gyufa-oldatot ivott az édes anyja sirján, a leány a kis B. Lujza, a ki még csak 17 éves. A gyorsan előhívott mentők eszméletlenül szállították K.-Füzes-utczai lakására.

— **Pörül járt katonaszökevény.** *Kiss* István miskolczi lakosnak, ki a Pipisdomb 12. sz. alatt lakik, még 1874. évben be kellett volna vonulni a katonasághoz szolgálattételre, de a derék atyafi erről egészen megfeledezett. A katonai hatóság kereste az atyafit, mint katonaszökevényt, de nem találták, bárha *Kiss* István Miskolczon tartózkodott, mi több, meg is nősült. Most azonban valahogyan tudomást szerzett bollétéről a katonai hatóság, haditörvényszék elé állította a katonaszökevényt, kit arra ítélték, hogy *hat éven keresztül katonáskodni kell.*

— **Posta-ujítás.** Általános a panasz mostanában, hogy a posta-kocsis egy behorpadt réz kürtből olyan éktelen kürtölést visz véghez a fő-utczán mintha Jericho ostromát akarná a pénzes levél- és csomagokra várakozó közönségnek tudtára adni. Nem tudjuk, mi a kürtölés célja és azért kérjük a postakezelőseget, hogy ezen faluba sem illő kürtölést szüntesse be, vagy ha már minden áron kürtölni kell a posta-kocsisnak, ne sajnáljanak egy ahhoz való kürtöt és kürtöst beszerezni.

— **A tisztelt kormány.** A Danivölgyről becsitálták Pap Ferenczet a kapitány elé az iránt, hogy a harapós kutyáját nem tartja lánczon. Pap tagadásban volt erősen és azt mondta, hogy a kutyája nappal mindig lánczon van.

— Honnan tudja azt a *tisztelt kormány*, — szolt Pap — hogy az én kutyám harapós?

— A kormány az nem tudja, hanem én tudom, mert a tanuk bizonyítják, — felelte a kapitány.

— Hiszen kérem, azok a tanuk is kormányosak, mivel a város *eselédei*. Tessék behozatni azt a kutyát a hivatalba és ha beleharap valakibe, én fizetek 100 frtot . . .

— **Felülmulhatatlan Balthazár.** Így hívják azt a hirneves magyar bűvészt, a ki a varázslat, spiritizmus és hasbeszélés terén elért legujabb vívmányait mutatja be az ország közönségének. Ma szombaton és hétfőn este a Korona szálló dísztermében fogja csodás bűvészeit produkálni. Az „*Arad és Vidéke*” következőképen nyilatkozik az előadásai felől: A hirneves magyar bűvész, Balthazár az este kezdte meg érdekes előadásait a „Fehér-Kereszt”-szálló dísztermében. Sokáig nézte a közönség a kápráztató, csodás bűvész kifogyhatatlan leleményességét. A bűvös barlang, a látszólag semmiből előállított eleven rózsák, meg a bűvészek minden tárgyai a legérdekesebb, bámulatba ejtő változatai nagy hatást ért a közönség előtt.

— **Egyéves önkénteseknek** teljesen szabályszerű, legjobb minőségű *egyenruhákat jutányos árak* mellett készít és egész felszereléseket szállít *Steinfeld* és *Fischer* szabó czég Miskolczon. — Ugyanott *ujdonságok őszi divatelmékből* nagy választékban raktáron vannak és a legujabb divatu ruhák izlételjesen készíttetnek *elegáns kiállításal*. Szövetminták kívánatra készséggel küldetnek.

CSARNOK.

Az anyjuk a doktornál.

— Ellesett jelenet. —

Szerda volt, hetivásáros nap. midőn egy természetes szirmai asszony csirkével és tojásokkal jól felpakolva, városunk egyik orvosának ajtaján bekopogtatott.

Az orvos még a fürdőkádjában lubiczolt, mikor a pacziest bejelentették.

A tudomány embere gyorsan felöltözködött s benyitott a rendelő szobájába, a hol csirkével és tojásaival együtt helyet foglalt az asszony.

— Nos, mi a baj, jó asszony?

— Nagy sorja van ennek lelkem! Hagy fujjam már kicsit ki magamat. Higyje meg, hogy nem csekélység Szirmáru! gyalog begyünni. Me hát gyalog járunk ám mi. Tudja lelköm, hogy a paraszt olyan, mint az igavonó állat, mindég huz, von, oszt még sincs látzatja, csak hogy épp azt a kis télire valót, hogy betakarít, kurumpli, bab, liszt mög egyet-mást.

— A bajáról szeretnék már hallani!

— Biz a lelkem baj, nagy baj! Engem a kutya harapott meg, a hátulsó szomszédunk kutyája a „Csepel.” Nagy, bozontos egy állat, fétem is mindig tüle, de hát már kinézte vóna ki belüle, hogy olyan furfangos a természetje. Hát úgy vót a lelkem tekintetes ur, hogy a hites uram ement a födre, me hát van egy kis tanyánk Szirmán tul, oszt azt mondotta: „Hé asszony te, főzzé egy kis paszuly-levest csipötte.” Tudja, azt a nagy csipötte szereti az uram! Hát föttem én a paszulyt a tűzre, mondok: puha legyen,

mire haza gyüu az uram, me tudja az ételben nagyon megkéváni a jót. Oszt gondótam, a mig fő, majd behajigálok a kurumplit a verembe, me mán két heti ott hever a portán, oszt sose vót hozzá érkezésem. Nem is hiszi lelkem, mennyi a dóga az ilyen magamfajtájú asszonynak. Hát a mikó javába hajigálok a kurumplit, hátulról az a hunczut kutya — megkövetem nem magának felelem — én mán így nevezem, me a gazdája is olyan annak. Három esztendeje vagyunk vele haragba, nagyon lékisebbített bennünket. Csunya egy hitetlen ember, úgy tud a lelkem káromkodni, hogy még az is elkárhozik, a ki hallgati. Pedig nem tudom, hogy mire büszkélkedik, mikó egy héten csak égyszó eszik meleget, mán pedig én, minden istenadta nap főzök. Tegnap is olyan ganczát főztem, hogy a jóságú csak úgy reszketett, mint a kocsonya. Az uram tiz darabot meg-evett belüle s tán még meg is tetözi, ha e nem kapom elüle a tálat, me fétem mán, hogy megrontí magát, me a mutkó is olyan józüen evett az árpakásábu, hogy egész étczaka a fejit borigattam eczet ágygya, csak ugy patakzött rula az izzacséság kinjába.

Hol is hagytam e mán no? Igaz is a! Hát, a mint hajigálok a kurumplit, az a nagy melák beleharapott a kezemszárába. Csiba te, hujjantok rá, me hát ügyibe se vöttem a bajomat, de oszt később kezdtem ám csak jajveszéköni. Még a csipötte se tudtam mán kiszakajtani, ugy, hogy mire hazagyütt az uram, még a csunyát is szépnék láttam, ugy kóválygott a fejem, emondom neki lelkem a sorját, oszt még ü is megpiszkót, hogy mé nem vagyok szemesebb.

Igy vót a lelkem, a mint mondom. Bekötöttem a kezem, ezze a vászon-kendöve, ez is még szegény meghót édes szülémrü maradt rám, hogy az Isten nyugtassa. Tiszta kenderbü van ám e! Édes anyám a tulajdon két kezeive fonta, meg szötte. Hej másvilág vót még akkó.

De nem is vót ennyi isten verése, mint most. Bizony lelkem tennap is száz ut szölömet vert el a jég, nem talál azon széles ez világe egy szemet sé, pedig olyan magyarkát termett, hogy messzi határbu együttek érte, nem kellett azza a városba czipokedni. No, ide nézzen tekintetes ur. Mérges harapás-e hogy a hideg rázza ki azt a dögöt, nekem ugyan beadott. Vót ezen mán minden lelkem, rá is olvastattam egy híres javasszonyaya, de a hites uram mán mindég nógatott, hogy gyűjkek be a tekintetes urho. Ü mán régen halli a maga hirit!

Tudja lelkem, olvasott ember ám a, prézsmítér az egyházná, az egész falu tiszteli, me nagyon egy jámbor szent életü, nincs az a ártatlan kis gyerek, a ki lé né emelné előtte a kalapját. Mondja hát lelkem, mit csináljak ezze a kézze, vagy agygyon rá valami olyan szert, a mi nem drága, me biz nekünk nincs olyan sok, ma fizettük be a porziót, az is evitt harmincz pengönket.

Az orvos kimérülve a hallottak által, megírta a receptet.

— Itt van jó asszony, ezzel naponta háromszor jól kimossa a sebet s ha netalán elmérgesedne, jöjjön ismét hozzám, aztán majd kiégetjük.

— Fizesse meg a jó Isten! Hát van-e lelkem hites társa? Me én bizony, péz helyett csirkét meg tojást hoztam, mondok, ha van fehércseléd a háznál, hát ennek veszi legjobban hasznát. Isten áldja meg lelkem! Köszönöm a fárcséságát! Fogyaszzak e jó étvágygya. Éljek el egészséggé. A csirkék jó kövérek, szemem éltek.

Doktorné.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Lapszerkesztő és kiadó:

Ruttkay Menyhért.

A tisztelt szülők figyelmébe!!

Egy eddig még nem tapasztalt ritka alkalma nyílik a t. szülőknek gyermekeik részére a szükséges fehérneműket beszerezni, a mennyiben sikerült egy fehérneműgyárnak enémű összes készletét a lehetőleg

jutányos áron

megvásárolni, és pedig:

200 drb	fiú fehér és színes ing	90 krtól feljebb
150 „	„ alsó nadrág	50 „
100 „	leány hálókabát	75 „
100 „	„ -nadrág	50 „
100 „	„ -ing	50 „

Ugyanezen cikkek még nagyobb mennyiségben felnőttek részére.

Ezen kívül nagy raktárral rendelkezem a fegyházakban kötött női, férfi- és gyermekharisnyákból és más, szakmámba vágó cikkekből. Tisztelettel:

Braunfeld Sándor,

rőfös-, rövid- és divatárú-tüzlete Miskolcz,
Széchenyi-utca 69. sz.

Miederek (mellfűzők) mérték szerint készíttetnek.

Saját gyártmányú paplan- és matracz-raktár.

Kitüntetve a bpesti 1896. ezredéves orsz. kiállításon.

Bútorok részletfizetésre.

Makra Mátyás utd.

gyöngyösi bútorgyárának készítményei

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók helyben

Iroda: Felső-Szirma-utca 79. sz. a.

Lakás: Felső-Szirma-utca 28.

képviseletégnél.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Elv: Szolid ár, pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a n.-é. közönségnek tudomására hozni, hogy bevásárlásomból hazaérkezve, raktáramba is megérkeztek a legújabb divatú angol, francia és tiszta gyapju-, elsörendű hazai gyártmányú szöveteim.

Nagybani bevásárlásom azon kellemes helyzetbe hoztak, hogy jó, finom szövetből meglehetősen jutányos árért, elegáns kivitelű legújabb divatú szabás szerinti, saját műhelyemben készítenő ruhákat vagyok képes nagyrabecsült rendelőimnek ajánlhatni.

Engedve a kor igényeinek, szeptember 1-től kezdve angol ruhaberletet nyitok: következő feltételek mellett, ami igen ajánlatos minden úri embernek: 10 frt havi fizetés mellett: 4 sacko-öltöny-, felöltő és téli kabát és egy nadrág; 20 frt havi részletért 8 sacko öltöny, 1 frakk-, vagy Ferencz József- vagy smokin-öltöny, felöltő, téli kabát és 2 külön nadrág, 24 hónapon át fizetendő.

A raktáron levő szövetek bármelyikéből választás szerint tartozom készíteni.

Felhívom a t. úri közönséget, tessék raktáramon levő szövetem megtekinteni és csak aztán bérletüggyben határozni.

Szives pártfogásáért esedez

kitünő tisztelettel:

Kálmán Mór,

férfiszabó Miskolczon, Széchenyi-utca 30.

Elv: Szolid ár, pontos kiszolgálás.

Mindég nagy választék raktáron.

WAGNER és SZELENYI

könyvnyomdájában

egy tisztességes családból származott ifju

fizetés mellett

tanulói

azonnal felvétetik.

Leány- és fiu-iskolás gyermekek teljes felruházását

legolcsóbban eszközli

BAUMGARTEN DÁNIEL

Miskolczon, Váncza-féle ház (Ferenczi B. könyvkereskedésével szemben.)

Minden nagyságban kaphatók

leányok részére:

ingek, háló köntösök, ruhák, nadrágok, gallérok, kabátok, miederek, muffok, kötények, mindenemű kézi munkák.

fiuk részére:

öltönyök, kabátok, ingek, lábravalók, gallérok, kézelők és nyakkendők, nadrágtartók.

Téli alsó Jäger-ingek és nadrágok, fegyházban kötött legjobb minőségű harisnyák, kötött és bőrkeztűk esőernyők, zsebkendők, sapkák, paplanok, szalmazsákok és mindennemű ágyhuzatok, szappanok, fésűk, ruha-, haj- és fogkefék, továbbá nagy raktár mindennemű női és férfi divatcikkekben.

TANULÓUL felvétetik

2—3 gimnáziumot végzett tisztességes családból származott fiu

Juhász József

fűszerkereskedésében.

7396. sz.
1897. kv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolci kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hudich Ilona végrehajthatónak, özv. Merucza Jánosné szül. Siroki Julianna végrehajtást szenvedett elleni 20 frt követelés és járuléka iránti ügyében, a miskolci kir. törvényszék területén lévő, a miskolci 367. sz. tjkben f. 1. r.-sz. a. foglalt ingatlanra az árverést 600 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1897. évi okt. hó 20. napján d. e. 9 órakor** megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1897. aug. hó 12-én, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

SEBE ALAJOS,
kir. törvényszéki bíró.

Lakás!

Két utcza szoba, konyha és a hozzá tartozó mellékhelyiségek

november hó elsejére kiadó.

Irodai használatul olcsóbban.

Dreher-sörraktár

Buza-tér 32.

Van szerencsém a n.-é. közönség b. tudomására hozni, hogy

az ARANY SZARVAS-hoz ezimzett gyógyszer-táramat

f. é. május hó 1-én áthelyeztem a Városháztér felé feljebb 5 házzal, vagyis

a Fürdőtér sarkára,

Raktáron tartok mindenféle bel- és külföldi különleges gyógyszerkészítményeket, Homöopatha szereket, gyógyborokat és cognacot. nagy választéku illat- és pipereszereket.

különösen ajánlom már régen igen jó hatásunk bizonyult

saját különleges készítményeimet,

ugymint:

1. Pyrethro salicyi száj-essentia.

Már a régi gyógyászatban használt szer volt a Pyretrum-gyökér, miért is foggyökérnek Radix Dentaria) elnevezték, utjabban a Salicylt, mint óvszert igen használják, a kellemes jó íz előállításáért pedig többféle kellekéből van készítve, úgy hogy ezen szájessentia használata által bizton remélhető a kívánt hatás, úgy a fogíny erősítésére, mint a fogak tisztántartása végett, s mint óvszer a fog anyagában bejutó fertőzés ellen, mielőtt a különböző ételmaradvány romlási termények következtében, megóvja a borkó lerakódását, a fognak szép fehérsége mellett fényt kölcsönöz, sőt a beállott fogfájdalmakat is szünteti.

Egy kis üveg ára 70 fillér. (35 kr.)
„ nagy „ „ 120 „ (60 „)

2. Balszam bajuszpedrő.

Keleti balszamból van készítve és így mentve van a zsíros bajuszpedrők ama kellemetlen sajátságától, hogy idővel megavasodik és az által a létre jövő zsírsav kellemetlen szagot áraszt és a bajusz tövének ártalmas hatást okoz: midőn a balszamból táplálják a szőr tövét, tetszés szerinti állásban idomítható, sőt a bajuszt *neveli* is: kellemes illata és soha meg nem keményedő állományával az eddigi bajuszpedrőket felülmulja és azon előnye is van, hogy minden bajuszszinhez alkalmazható.

Egy új ezüst dobozzal ára 30 fillér. (15 kr.)
Hat doboz ára 160 fillér. (80 kr.)

Visszahozott üres doboz 10 fill. (5 krba besz.)

3. Hajerősítő essentia.

Dr. Hebra tüzetesen foglalkozván a hajhullás okainak felfedezésével és a hajpenész (gomba)nek tulajdonítja, a mi elől a fejbőr túlelzsirosodástól, következvén az epidermisnek hámlása (korpásodás) és avval leválk tövéből a haj is. Jóllehet a nagy humbergall kúr-tól, földig érő hajdús reklamok nem egyebek mint természetellenes dolgok, mert ha a hajtó elvállott ilyen bajok által, többé új hajtvét nem varázsol emberi erő, csakis fiatalabb korban egyes lázas betegségekből (Typhus) eredő hajhullásnál természetesen újból nő minden szerelés nélkül is és épen ezen tüneményt sikerült többeknek megragadni és némi sikert el is érni.

és többféle eddig hírlapilag nem hirdetett, de jó hatással használt saját különlegességeimet.

Kitünő tisztelettel

RÁCZ JENŐ, gyógyszerész.

Azonban a fentebbi, illetve járványos penész gombabetegség ellen igen is van gyógyszer, ha nem is növeli földig a haját a hol nincs, *de már a meglevőt megmenti a hullástól*, mert a dr. Hebra hajessentia megsemmisíti a haj-penész-gombákat és megszünteti a korpásodást, fejbőrviszketegséget, miáltal a hajtó megerősödik és a hajhullást megátolja. **Ara egy üveg hajessentiának 1 kor. 20 fillér. (60 kr.) — Dr. Hebra folyékony szappan ára 1 üveggel 80 fillér. (40 kr.)**

4. Növény-fogpor.

Dr. Carabelli udvari fogorvos előirata szerint, de módosított alakban készítve, már a század elején uzusban volt és a hivatalos gyógyszerkönyvbe is felvételre mint fogtisztító szer, jóllehet az eredeti módszer szerint is a fogakat tisztán tartja és kitünően fehériti, de az általam módosított még kellemes szájját és üde érzést ad.

Egy doboz ára 80 fillér. (40 kr.)

5. Glycerin Iris arczenőcs.

Mint az emberi szervezet benső bántalmi betegséget, úgy a bőrbántalmak is különböző fájdalmat okoznak s többnyire nyomokat hagynak magok után, különösen a szép nemnél igen kellemetlen és feltűnő: sok mindenféle ártalmas kenőcsökkel igyekeznek segíteni, de nagyobbára káros utóhatással, míg a glycerin Iris-kenőcs ártalmatlan növényi nedvekből készülvén, minden eddigi arczenőcsök közül kitünő hatásával felülemelkedik az arcz-bőr hámlása, bőr pörsenések, fekete pattanások (wimmerlik) ellen, de különösen igen nagy kelendőségnek örvend májfoltok és szeplő ellen. Használata által nemcsak tiszta arcot nyer a szép nem, hanem az arczedőktől késő korban is megóvja.

Ara egy tégely arczenőcsnek 1 korona.

6. Cannabin.

(Tyukszemirtó szer.)

Mely nemcsak a tyukszemet, de minden bőrkeményedést, úgy szintén az annyira kellemetlen szemölcsöket, melyek a kezét elrutitják, minden fájdalom nélkül gyökeresen eltávolítja. **Ara ecsettel ellátott üvegcskével 70 fillér. (35 kr.)**

Viszonteladónak árkedvezmény nyújtatik.

Központi szálloda- és kávéház Miskolczon.

Van szerencsém a n.-é. közönség becses tudomására adni, hogy Miskolczon, Király-utca 6. sz. alatt a főutczával szemben, a villamos-vasut mentén fekvő s a mai kor igényeinek mindenben megfelelően berendezett központi szálloda- és kávéházamat

diszes étteremmel

nagyobbtván meg, azt

folyó 1897. évi szeptember hó 1-én

megnyitom. Széles körben ismert, első kézből szerzett, legtisztább kezelésű kitünő borok, valamint kőbányai „Dreher“-féle első osztályú friss sörrel igyekszem becses vendégeim igényeit

a legjutányosabb árak mellett kielégíteni.

Naponta változatos villás reggeli és meleg vacsora.

Abonnenseknek rendkívüli kedvezmény.

Vidéki vendégek részére a legolcsóbb árban számított szobák, fogataik részére alkalmas udvar-, istálló- és kocsiszín.

E téren szerzett, csekély érdemeim szolgáljanak biztosítékul arra, hogy pontos kiszolgálás, tisztaság, jóság és olcsóság tekintetében a hasontermészetű üzletekkel a versenyt bármikor kiállok.

Magamat a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlván, vagyok

kitünő tisztelettel:

Stern Béla.

Viktorin József
elismert legjobb

Meidinger-kályhái
valamint szabadalmazott
szabályozó- és töltő-kályhái
9 forinttól fölfelé.

Kaphatók kizárólag a magyarországi vezérképviselet és főraktárban
Eisler és Vértés
Budapest, Andrásy-út 41. sz.

Árjegyzékek és költségelírások ingyen és bérmentve.
Felső-sziléziai kitűnő
diókocsot vagon számra (100 métermázsá)
legolesőbban szállítunk.

Végeladás!
Üzletem végleges felhagyása
alkalmából hatóságilag enge-
délyezett

végeladást
tartok és áruimat
a beszerzési áron alól
elárusítom.

Tisztelettel:

Lang Sámuel.

FÉRJHEZMENENDŐ LEÁNYOK
KIHÁZASÍTÁSÁRA ALAKULT
GIZELA-EGYLET.

**Ő CS. ÉS KIR. FENSÉGE GIZELA FŐHERCZEGNŐ VÉDNÖKSÉGE ALATT
FÉRJHEZMENENDŐ LEÁNYOK BIZTOSÍTÁSÁRA ALAKULT
GIZELLA-EGYLET alapított 1869. évben.**

Olesó díjtételei- és előnyös feltételeinél fogva legjobban ajánlható minden gondos családapának leánya biztosítására. Ha a szerződő fél (apa, anya, gyám) már az első díj befizetése után halálozunk is el, minden további díj fizetés megszűnik és leánya a biztosított kor elérével, mégis megkapja a teljes biztosított összeget; a leány korábbi elhalálozása esetében a befizetett díjak levonás nélkül visszatérítetnek. Az összes tiszta nyereség a tagok tulajdonát képezi és minden évben készpénzben lesz kifizetve.

Prospectusokkal és mindennemű felvilágosításokkal szívesen szolgál az intézet helybeli főügynöksége: **Kemény Péter.**

Belgrád-utca 1^{1/3} szám, hol a díjak is fizetendők.

Ügynökök **magas jutalék**, esetleg **fixfizetés** mellett alkalmazást
— nyernek. —

FÉRJHEZMENENDŐ LEÁNYOK
KIHÁZASÍTÁSÁRA ALAKULT
GIZELA-EGYLET.

WAGNER ÉS SZELÉNYI
(ezelőtt Gedeon és Társa)
könyv- és könyvnyomdája
MISKOLCZON

elvállal

mindennemű nyomtatványoknak

diszes és izléses elkészítését

a legjutányosabb árakon s a legrövidebb idő alatt.

Üzleti könyvek	Könyvek
Csomagoló és reklampapírok	Diszművek
Szinnyomású plakátok és reklamképek	Körlevelek
Pinczér-czédulák	Memorandumok
Folyóiratok és	Prospektusok
Időszaki lapok	Árjegyzékek
Könyvkötészeti munkák	Számlák
Részvények és értékpapírok.	Névjegyek
	Lakadalmi meghívók